

**Kursanvisningar för
PSTP35/3003
Psykoterapi under handledning-VT20
Pdt, 25 hp
PTU18**

Handledning måndag eftermiddag

Kursanvisningarna utgår från kursplan, fastställd av styrelsen för Psykologiska institutionen 2014-11-11, reviderad 2018-06-27.

Handledningens form:

Handledningen på det egna kliniska arbetet sker i grupper om max fyra studenter. Den består av två block - långtidsterapi och korttidsterapi - i olika grupper och med olika handledare i de två blocken.

Handledningen för långtidsterapi påbörjas termin två (ett introduktionstillfälle i december termin 1) och pågår till och med termin fem.

Handledningen för korttidsterapi pågår under terminerna fem och sex. Metoden som används på korttidsmomentet är DIT (Dynamic Interpersonal Therapy).

Sammanlagt utgörs handledningen av 200 timmar (X45 min), varav 188 timmar är direkt handledning och 12 är handledarnas deltagande i obligatoriska handledarmöten. Inom handledningsgrupperna sker varje termin en obligatorisk evaluering av varje student.

Handledningen är förlagd till måndag eftermiddag. Exakta datum/tider bestäms av handledarna i samråd med handledningsgrupperna.

Handledningsgrupperna kan, om behovet uppstår, komma att ändras under utbildningens gång. För DIT-handledningen får studenterna alltid en ny handledare. Om möjligt bildas även nya handledningsgrupper.

Handledarna är erfarna psykoterapihandledare. För psykologer som går utbildningen som specialinriktning krävs dessutom att handledarna är legitimerade psykologer. Handledningen ska i dessa fall ske i grupper med psykologer och även kunna inkludera psykologspecifika professionsaspekter på det kliniska arbetet.

Handledningens innehåll:

Allt terapiarbete ska bedrivas på den studerandes ordinarie arbetsplats.

Långtidspsykoterapin ska, om möjligt och i samråd med handledaren, bedrivas två gånger/vecka. Om detta inte är möjligt ska två parallella terapier 1 g/vecka bedrivas.

Två på varandra följande DIT-korttidsterapier ska bedrivas 1 gång/vecka vardera.

Specialinriktningens handledningsgrupper skall även inkludera professionsaspekter på det kliniska arbetet.

Förväntade studieresultat:

Efter genomgången kurs skall den studerande:

- Visa fördjupad förmåga att på ett fördjupat sätt integrera teoretisk kunskap och psykoterapiarbete.
- Visa sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta muntliga kontrakt, genomföra och utvärdera psykoterapier.
- Besitta kunskaper som kan bidra till utveckling av yrke och verksamhet.
- Visa förmåga att i såväl terapi- som handledningssituationen kunna kommunicera interventioner och processer såväl muntligt som skriftligt, samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.
- Visa förmåga att fortlöpande utveckla självkänedom och empatisk förmåga.
- Visa fördjupad förmåga att med helhetssyn på människan väga in relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter i sitt arbete.
- Visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående.
- Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.
- Ha fördjupad förmåga att upprätthålla en flexibel psykoterapeutisk hållning.
- Ha fördjupad förmåga att reflektera över och handskas med överföring/motöverföring samt omedveten kommunikation i det terapeutiska arbetet.

Kurskrav:

Som godkänd långtidspsykoterapi räknas patientärendet där studenten gjort en inledande bedömning och genomfört en psykoterapi utifrån denna, samt utvärderat arbetet genom en psykoterapisammanfattning som diskuteras i handledningsgruppen under termin 3-4 samt under termin 5. Som godkänd korttidspsykoterapi räknas patientärendet där studenten gjort en inledande bedömning och genomfört en psykoterapi utifrån denna, samt utvärderat arbetet muntligt i handledningsgruppen. *Allt psykoterapeutiskt behandlingsarbete skall genomföras och avslutas inom ramen för utbildningen.*

Vidare ska den studerande:

- Visa förtrogenhet med och arbeta i enlighet med etiska och juridiska riktlinjer i aktuella ärenden.
- Genomföra diagnostisk bedömning och samtal med det antal patienter som anvisas av handledare/examinator.
- Hålla handledaren informerad om terapiarbetet, exempelvis genom skrivna sessionsrapporter, samt kunna använda handledningen på ett adekvat och flexibelt sätt.
- Skriva psykoterapisammanfattning enligt anvisningar.
- Föra minnesanteckningar i icke identifierbar form och spara dessa på ett juridiskt korrekt sätt.
- Som allmänt kurskrav gäller obligatorisk närvaro och aktivt deltagande i handledningen, samt ett aktivt och flexibelt deltagande i grupphandledningens diskussioner kring de andra studenternas patientärenden.

Viss kurslitteratur kan förekomma och fastställs i förekommande fall av Psykologiska institutionens styrelse.

Examination och betygssättning:

Uppnående av de förväntade studieresultaten, uppvisat genom det egna psykoterapeutiska arbetet, och ett aktivt deltagande i handledning, samt fullgörandet av kurskraven, utgör grund för examination. Vad gäller psykoterapisammanfattningarna ska dessa sammanställas och diskuteras först i

handledningsgruppen med handledaren termin tre-fyra, samt fem (för en mall för detta, se nedan), samt därefter examineras i handledningsgruppen tillsammans med examinator termin sex. För kursen görs en sammanvägd bedömning där alla delarna av kursmomentet ska vara godkända: psykoterapier, handledning, samt psykoterapisammanfattningar. Studerande och handledare evaluerar studentens utveckling i relation till de förväntade studieresultaten i slutet av varje termin (se evalueringsformulär, nedan). Vid dessa tillfällen bedömer även handledaren om terminens handledningsarbete är godkänt och lämnar detta underlag till examinator (kursansvarig).

Betygskriterierna godkänd och icke godkänd tillämpas.

Om kurskraven i mindre omfattning inte är uppfyllda vid terminsslut kan terminsbetyg på kursen ej sättas. Studenten behöver då fortsättningsregistrera sig själv på den termin där betyg saknas. Om lärandemålen i mindre omfattning inte är uppfyllda kan den studerande anmodas att utföra restuppgift. Vid mer omfattande brister med avseende på uppfyllande av kurskrav och uppnående av lärandemål, underkänns studenten på terminen och får gå om den i dess helhet.

För betyget godkänt skall den studerande ha uppfyllt stipulerade studieresultat och fullgjort kurskraven.

Principer och rutiner för underkännande eller avbrytande av patientarbete:

- Examinator beslutar i samråd med handledaren om den studerande skall godkännas eller underkännas. Detta sker vid slutet av varje termin.
- Slutbetyg sätts efter genomgången hel kurs, dvs. i slutet av termin 6.
- Examinator kan avbryta patientarbetet och även underkänna en student under pågående termin, om handledare eller examinator gör bedömningen att studenten uppvisar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt, eller gör så allvarliga misstag, att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för psykoterapeutisk behandling riskeras, eller att det finns risk för att studenten kan komma till skada.
- Studenten ska informeras om underkännandet och skälen därtill i ett samtal med kursansvarig examinator och handledaren.

Förutsättningar för studenten att återuppta patientarbetet

- Om en studerande underkänns ges ytterligare en möjlighet att fullgöra kursen. Vid ett andra underkännande underkänns studenten slutligt.
- Nytt handlett patientarbete inom ramen för utbildningen kan tidigast påbörjas terminen efter att underkännandet skett. En åtgärdsplan, som följer studenten i det fortsatta arbetet, ska därvid upprättas. Den sedvanliga kontrollen av studentens kunskaper, färdigheter och förhållningssätt kan kompletteras, exempelvis genom fortlöpande granskning av inspelade psykoterapisessioner. Studenten kan anmodas att förlägga det nya patientarbetet till Psykologiska institutionens psykoterapimottagning. Examinator skall tillsammans med handledare och studierektor, samt i förekommande fall den ansvarige för den psykodynamiska inriktningen på psykoterapimottagningen, fortlöpande kontrollera att patient eller student inte kommer till skada.

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns både på institutionens och Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare (självplagiat). Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer

till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

pati			
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt till patienter och deras närstående, inkluderande etiska aspekter av psykoterapeutiskt arbete			
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sitt professionella kunnande			
- uppvisa färdigheter i den psykodynamiska, psykoterapeutiska metoden (inkluderande att göra utifrån patientens behov adekvata interventioner; att reflektera över och handskas med överföring och motöverföring; att kunna identifiera omedveten kommunikation; att ha förståelse för ”teknisk neutralitet”)			
- kunna aktivt och flexibelt använda sig av grupphandlingen			
- ha uppfyllt kravet på närvaro			

**Ej helt uppnått på ett eller flera lärandemål/kurskrav innebär att handledaren diskuterar eventuella konsekvenser med kursansvarig/examinator. Studenten kan komma att behöva utföra någon form av komplettering.*

***Ej uppnått på ett eller flera lärandemål innebär att lärandemålen och/eller kurskraven inte uppnåtts i så hög grad att betyget Underkänd på terminen kan komma ifråga. Beslut om detta fattas av kursansvarig/examinator.*

Datum:

Handledarens underskrift.....

Anvisningar för psykoterapisammanfattning, handledd psykoterapi

Psykoterapisammanfattningar ska skrivas på långtidsterapin vid två tillfällen: under slutet av termin tre eller början av termin fyra (enligt handledarens instruktion), samt under termin fem. Sammanfattningarna ska presenteras och diskuteras inom respektive handledningsgrupp, samt läsas och signeras av handledaren. Därefter examineras den slutliga psykoterapisammanfattningen av examinator på schemalagd tid under termin sex. Sammanfattningen ska omfatta 5-6 A4-sidor med enkelt radavstånd.

Vid första evalueringstillfället medtages punkterna fram till och med "Psykoteraiprocessen". Vid den slutliga sammanfattningen termin fem utvecklas alla punkter och inkluderas även de två sista ("Psykoterapins avslutningsfas" & "Vad har hänt?").

SAMMANFATTNINGEN SKA INNEHÅLLA FÖLJANDE:

Formalia:

Patientens kön och ålder
Psykoterapeutens namn och grundyrke
Handledarens namn
Psykoterapins längd, frekvens samt eventuella återbud

INLEDANDE SAMTAL

Patientens skäl att söka hjälp

Hur beskriver patienten sitt lidande alternativt sina problem? Patientens manifesta samt latent förväntningar på vad psykoterapin skall medföra? Dina reflektioner?

Kontrakt och ramar

Hur ser kontraktet ut?
Har ramarna förändrats under teraiprocessens gång? I så fall hur och varför?

Patientens livssituation vid terapins början

Kort om familjeförhållanden, relationer, arbetssituation etc. Beskriv patientens upplevelser av dessa.
Din professionella förståelse av patientens situation?

Levnadshistoria (anamnes)

Kort och relevant sammanfattning av patientens liv.

Psykodynamiska diagnostiska hypoteser i psykoterapins inledning

Psykodynamiska diagnostiska hypoteser efter de inledande orienterande samtalen! Hur kunde du förmedla detta till patienten? Hur reagerade patienten på det? Kan du, i teoretiska termer beskriva patientens reaktion?
Kort om hur dina psykodynamiska diagnostiska hypoteser har förändrats under terapin?

PSYKOTERAIPROCESSEN

Teman i psykoterapin

Huvudteman och utveckling av patientens narrativ kring dessa under terapin.
Försvar, motstånd, iscensättningar i terapin.
Hur uppfattar du patientens latent kommunikation?

Relationen patient– psykoterapeut

Reflektera kring överföring – motöverföring under terapins gång, exemplifiera de teoretiska begreppen i olika situationer.

Beskriv med vanliga ord *och* med professionella termer hur patienten har varierat i närhet, distans, tillit, etc. i förhållande till dig och hur detta har påverkat dina känslor. Hur kan du förstå patientens varierande känslomässiga tillstånd?

Hur har ditt förhållningssätt till patienten varierat under olika skeden i psykoterapin och hur kan du förstå detta?

Hur har din teoretiska förståelse av din patient påverkat dina terapeutiska interventioner? Exemplifiera.

Hur har din förmåga till teknisk neutralitet och härbärgerande förändrats under terapins olika skeden? Exemplifiera

Har terapin ställt dig inför några etiska dilemman?

PSYKOTERAPINS AVSLUTNINGSFAS (Termin fem)

Belys såväl teoretiska som upplevelsemässiga aspekter med fokus på det som gestaltats i mötet.

VAD HAR HÄNT? (Termin fem)

Patienten

Vad har förändrats under psykoterapin? Beskriv såväl inre som yttre förändringar hos patienten!

Psykoterapeuten

Vad har du lärt om dig som psykoterapeut av arbetet med denna patient? Vilka hinder och vilka möjligheter har du upptäckt hos dig?

Hur har ditt terapeutiska arbete och handledningen på det påverkat din utveckling som psykolog? (Gäller psykologer som går utbildningen som specialistutbildning.)

Vilken betydelse har handledaren haft för din utveckling som psykoterapeut?

Vilken betydelse har gruppen haft för din utveckling som psykoterapeut?

KURSANSVARIG OCH EXAMINATOR

Kursansvarig är Gunnar Berggren

Frescati Hagväg 8, rum C409

Tel: 08-16 38 20

Epost: gunnar.berggren@psychology.su.se